

izola 2000:

1. festival slovenske filmske animacije

"Pri nas ni pravih pogojev za razvoj animiranega filma: ni tradicije, ni profesionalnega studia za animirani film, ni interesa s strani filmskih producentov ali nacionalne TV za organizirano kontinuirano proizvodnjo domačih animiranih serij. Veliko lažje je kupovati tuje blago, kot pa narediti nekaj domačega in to prodati v svet," je pred nekaj leti v intervjuju povedal Marjan Manček. In kaj se dogaja z animiranim filmom na Slovenskem danes?

Od 19. do 21. oktobra letos je v Izoli potekal prvi festival slovenskega animiranega filma. Gre za specializiran dogodek, ki je za naš kulturni prostor pomemben zaradi manjka tovrstne izrazne dejavnosti in predvsem zaradi splošno usidranega dojemanja animiranega filma kot risane filma za otroško publiko. Razen kinotečnega programa – Animateke v Sloveniji ni mogoče videti tuje avtorske animacije za odraslo publiko. Poleg tega pri nas nimamo organiziranih tudi nobenih profesionalnih delavnic, kjer bi se mladi lahko učili oživljati podobe. Koni Steinbacher vodi počitniške delavnice za otroke (Izola, Piran, Lucija, Šmarje, Fiesa), Milan Erič in Zdravko Papič se trudita obuditi oddelek za animirani film na Oddelku za oblikovanje ALU ..., a vse skupaj je še na precej amaterski ravni. Zaradi pomanjkanja kvalitetnih vplivov primanjkuje tudi kvalitetnih rezultatov. Glavni namen Festivala slovenske filmske animacije je zato prav spodbujanje in razvoj kakovosti nacionalne filmske in video produkcije. Izola se je tega prvič lotila z velikim zamahom in kljub tehničnim omejitvam kina Odeon festival uspešno speljala do konca. Ideja za festival se je rodila na začetku leta, ko je Koni Steinbacher na sestanek ASIFE (asociacija ducata posebnih, ki se kdaj pa kdaj trudijo sestavljati animirane podobe, so zaljubljeni v filmsko animacijo in gojijo sebi lastne ustvarjalne težnje, ki jih razrešuje vsak po svoje) prinesel predlog za organizacijo festivala; podprli so ga občina Izola, Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti, Center za kulturo, šport in prireditve Izola ter Filmski sklad RS. Steinbacher je po nekajletnem vodenju delavnic animacije, kjer mladi s pomočjo računalnika ustvarjajo svoje prve filme, ugotovil, da bi bil festival lahko spodbuda tako uveljavljenim avtorjem kot tudi tistim, ki se z animiranim medijem šele srečujejo.

Prva festivalska mednarodna žirija, v sestavi Roberto Catani (Italija), Borivoj Dovnikovič-Bordo (Hrvaška), Igor Prassel (Animateka) in kot častni član Miki Muster, si je ogledala vseh 28 tekmovalnih filmov, razdeljenih v pet kategorij, ki so označevale različne starostne ter amaterske ali profesionalne razlike, in podelila 3 plakete ter 6 priznanj. Plaketa festivala z denarno nagrado je bila podeljena Zavodu za usposabljanje

Janez Levec, ki je na festivalu predstavil kar 4 otroške animirane filme. Od teh je žirija posebej izpostavila *Cirkus*, kolaž otroških fantazijskih vtisov po obisku v cirkusu, in mu podelila priznanje za animacijo. Najbolj zaslužen za to nagrado je vsekakor Borko Radešček, ki na zavodu vodi delavnico animacije v terapevtske namene in gojence uvaja v skrivnosti najrazličnejših animacijskih tehnik, od risbe na papirju do računalniške (2D) animacije, animacije predmetov in piksilacije. Drugo plaketo s praktično nagrado je prejel Marjan Manček za film v klasični tehniki risbe na celuloidno folijo *Kako se znebiš Mačota* – o osmih praktičnih nasvetih, kako se miren in solidaren pes poskuša znebiti nadležnega mačka. Marjan Manček je eden redkih slovenskih likovnih ustvarjalcev, ki poleg knjižne ilustracije goji tudi ljubezen do stripa in animacije. Animatorske izkušnje si je pridobil v Zagrebu na začetku osemdesetih, pri delu z velikimi mojstri zagrebške šole, in jih prenesel tudi na ženo Marto in sina Mita. Tretja plaketa s praktično nagrado je odšla v roke Amirju Muratoviću za igrano animirani dokumentarni film *Portreta z ozadjem*. Muratović, ki se je že v preteklosti izkazal z isto filmsko govorico (v *Utrinkih iz snemanja*, 1995, pokaže, kako sta Čoh&Erič maratonsko delala *Socializacijo bika?*), je tudi v avtobiografski pripovedi dveh gorenjskih risark fresk pričaral magično vzdušje in navdušil z ritmom, fotografijo ter piksilacijo človeških likov. Med podeljenimi priznanji posebej omenjava Mita Mančka, ki je v kategoriji osnovnošolskih otrok z dvema filmoma presenetil in navdušil tako animatorje v publiko kot žirijo. Filma, narejena v tehniki risbe na papirju, *Neptun – Skrivnostni planet*, ki je posvečen Zvonku Čohu in Milanu Eriču, ter *Rdeča papica* – parodija na *Rdečo kapico*, odlikuje divja animacija in otroško igriva neobremenjenost. Dodatno pohvalo si Mito Manček zasluži zaradi povsem neodvisnega avtorskega pristopa, saj je oba filma sam režiral, animiral, spisal scenarij in glasbo. Še en debitant in edini v kategoriji srednješolcev, Gašper Rus, je za film *Medved in mrož na koncertu* dobil priznanje za zvočno opremo, film pa odlikuje tudi dovolj kvalitetna raba 2D računalniške animacije in humorna zgodba. Grega Mastnak je za *Euforijo*, ritmično (glasba 2227) potovanje z vlakom, ki se tragično konča, pobral priznanje za izvirno idejo, Eki Vogelcnik pa je bilo podeljeno priznanje za izvirno glasbo v *Trdoglavu in Marjetici*.

Festival se bo nadaljeval kot biennialni dogodek, kar časovno omogoča vsakemu slovenskemu avtorju stvaritev vsaj enega filma. V neparnih letih pa si želijo v Izoli pripravljati pregledne festivale animiranega filma avtorjev iz dežel Alpe-Adria. Izbor filmov s 1. Festivala slovenske animacije si boste lahko ogledali v januarskem programu Animateke v Slovenski kinoteki! •